

SOS-kävely tulee tarpeeseen

Oppitunti kouluhin SOS-
Lapsikylän toiminnasta

Oppitunnin runko

1. Mitä ovat lapsen oikeudet?
2. Mitä maailman lapsille kuuluu?
3. Mitä Suomen lapsille kuuluu?
4. Mikä on SOS-Lapsikylä ja **miksi**
tukenne on niin äärimmäisen
tärkeää?

Tiedätkö,
mitä ovat
lapsen
oikeudet?

SOS
LAPSIKYLÄ

Lapsen oikeuksien sopimus on maailman laajimmin hyväksytty YK:n ihmisoikeussopimus. Se hyväksyttiin vuonna 1989 YK:n yleiskokouksessa. Jopa 196 maata on ratifioinut sopimuksen eli sitoutunut muuttamaan lakinsa ja toimintansa sopimusta vastaaviksi.

Jokaisella lapsella on oikeus muun muassa tasa-arvoon, turvallisuuteen, terveyteen ja koulutukseen. Lapsen oikeudet koskevat jokaista alle 18-vuotiasta lasta.

Lapsen oikeudet ovat lasten ihmisoikeuksia. Ne eivät ole mielipidekysymyksiä, vaan jokaisen aikuisen velvollisuuksia.

Lapsen oikeudet tiivistettynä

Jokaisella lapsella on oikeus...

- Ilmaista omia näkemyksiä
- Elää turvassa
- Käydä koulua
- Saada terveydenhoitoa
- Saada tarvitsemaansa apua omien erityistarpeidensa mukaisesti
- Elää oman perheensä kanssa, jos oman perheen kanssa asuminen ei ole haitallista lapselle
- Omaan maailmankatsomukseen tai uskontoon ja sen mukaiseen elämään

Voitte tutkia ja keskustella lisää lapsen oikeuksista [täältä](#)

Mitä
maailman
lapsille
kuuluu?

Lapsen oikeudet eivät toteudu kaikkialla.

Joka **kymmenes** lapsi ja nuori maailmassa on joutunut eroon perheestään ja kasvaa ilman tarvitsemaansa hoivaa ja huolenpitoa.

Voitte tehdä aktiviteettipaketista toiminnallisen harjoituksen: Toisen saappaissa

**Suomessa asuu yhteensä noin 5,5 miljoonaa ihmistä.
Maailmalla...**

**220
miljoonaa**

lasta kasvaa ilman
tarvitsemaansa huolenpitoa

**412
miljoonaa**

lasta elää äärimmäisessä
köyhyydessä

**40
prosenttia**

maailman pakolaisista
on lapsia

Esimerkkinä Etiopia

- Erittäin köyhä maa, humanitaarinen tilanne on huolestuttava ja alueelliset erot isot
- Lapset lopettavat koulun usein kesken ja oppimistulokset ovat huonoja
- Suurin osa lapsista aloittaa koulunkäynnin, mutta vain 30 % pääsee toisen asteen koulutukseen
- 90 % 10-vuotiaista ei osaa lukea
- 60 % naisista kokee elämässään väkivaltaa

Fedilen tarina

Etiopian kasvavissa suurkaupungeissa kadulla elävät lapset ovat arkipäivää. He etsivät ruokaa roskasäkeistä, myyvät pikkuesineitä, kerjäävät tai varastelevat saadakseen rahaa ruokaan.

Yksi näistä lapsista oli nyt 19-vuotias Fedile.

Opettaja voi lukea luokalle Fedilen tarinan aktiviteettipaketista.

Tällä hetkellä noin **joka viides lapsi** maailmassa asuu konfliktialueella.

Aseellisissa konflikteissa kuolleiden lasten määrä on jyrkässä kasvussa. Jos lapsi selviää hengissä, seuraavat fyysiset, henkiset ja psykososiaaliset traumat pitkälle aikuisuuteen.

35 000

ukrainalaista lasta on erotettu
vanhemmistaan ja karkotettu
Venäjälle

19 000

lasta Gazassa on menettänyt toisen
tai molemmat vanhempansa

4 500 000

somalialaisilla lapsilla ei ole pääsyä
kouluun. Somaliassa pitkittyneet
konfliktit, ilmastokriisi ja köyhyys
pakottavat monia perheitä erilleen

Ukrainan lapset ja perheet ovat eläneet sodan ja jatkuvan epävarmuuden keskellä neljä vuotta tauotta.

Sota on tuhonnut miljoonien lasten jokapäiväisen elämän. He elävät pelon, pommien ja epävarmuuden keskellä, monilla ei ole koulua tai turvallista kotia.

Viereinen video näyttää, miltä näyttää ukrainalaisen lapsen elämä.

**Mitkä asiat ovat mielestäsi
kaikkein tärkeimpiä, jotta
lapsella olisi turvallinen
lapsuus?**

**Mikä luo sinulle arjessasi
turvallisuuden tuntua?**

Mitä Suomen lapsille kuuluu?

Suomessa köyhyys koskettaa joka yhdeksää lasta.

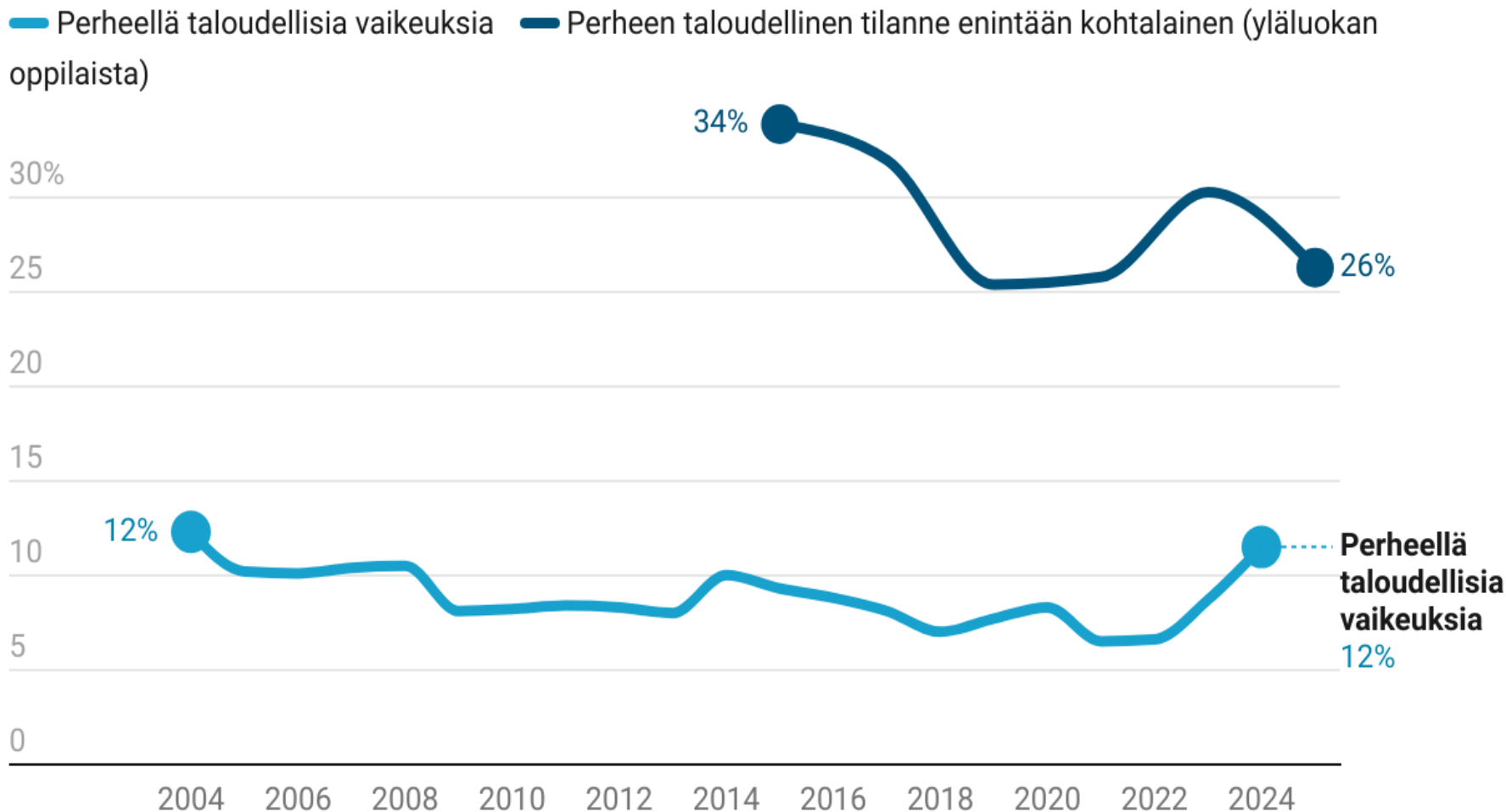
Lapsiperheköyhyys on taloudellisten resurssien vähäisyydestä johtuvaa hyvinvoinnin vajetta toimintamahdollisuuksien puutetta tai poissulkemista.

Köyhyyden seuraukset näkyvät lapsiperheiden arjessa. Taloudellinen niukkuus voi pakottaa säästämään sekä **pakollisista elämisen kustannuksista** että **vapaa-ajan aktiviteeteista**.

Köyhyys aiheuttaa sosiaalista ulkopuolisuuden tunnetta ja psyykkistä kuormitusta.

Taloudelliset vaikeudet ovat lisääntyneet lapsiperheissä

Lapset ovat tietoisia perheen taloudellisista resursseista. Resurssien puute määrittää lasten osallisuutta ja näkyy vertaissuhteissa.

Lapsiperheiden elintason heikentyessä, vaikutukset näkyvät suoraan lasten hyvinvoinnissa.

30 %

lapsista on huolestunut vanhempiensa taloudellisesta tilanteesta

Joka

kymmenes

lapsi jää ilman harrastusta

Joka

kymmenes

lapsi on yksinäinen

Suomessa harrastustuen tarve kasvaa vuosi vuodelta. Miksi lapsi tarvitsee harrastuksen?

Monella lapsella ja nuorella on asiat hyvin, mutta pienituloisuus estää harrastamisen.

Harrastustukea saaneiden yleisimmät syyt harrastuksen tarpeelle:

hyötyisi ryhmään kuulumisesta

55 %

liika ruutuaika

31 %

keskittymiskyvyn haasteet

25 %

itsetunnon haasteet

34 %

yksinäisyys

29 %

haastava elämäntilanne

24 %

Lasten ja nuorten yksinäisyys on Suomessa vakava ongelma.

**Yksinäisyys satuttaa, eikä se
ole koskaan lapsen omaa
syytä.**

Se ei näy aina ulospäin, mutta
sen vaikutukset voivat olla
syviä: ahdistusta,
ulkopuolisuuden tunnetta,
vaikeuksia koulussa sekä
heikentynyttä hyvinvointia.

Mietityttääkö sinua jokin asia, josta haluaisit puhua luottamuksellisesti turvallisen aikuisen kanssa?

Apuu-chat on valtakunnallinen keskustelualusta 7–15-vuotiaille lapsille. Apuu-chatissa voit keskustella mieltäsi askarruttavista kysymyksistä tai aiheista nimettömänä ja luottamuksellisesti.

Apuu-chat on auki joka päivä klo 9–22.

Tuu juttelemaan osoitteessa [Apuu.fi](https://www.apuu.fi)

**Mikä on SOS-
Lapsikylä ja mihin
tärkeää apunne
menee?**

SOS-Lapsikylä lasten puolella jo yli 60 vuotta

- Hermann Gmeiner perusti **ensimmäisen SOS-lapsikylän** Itävallan Tiroliin vuonna **1949**
- **Suomen ensimmäinen** SOS-Lapsikylä perustettiin Espoon Tapiolaan **1966**
- Suomen SOS-Lapsikylä on osa kansainvälistä SOS-lapsikyläjärjestöä, joka auttaa **kaikkein heikoimmassa asemassa olevia lapsia** yli 130 maassa
- Työmme on mahdollista lahjoitusvaroilla, hankerahoituksella ja vapaaehtoistoiminnalla

**SOS-Lapsikylän työn tavoitteena
on, että lasten, nuorten ja
perheiden osallisuus lisääntyy,
lapsen oikeudet toteutuvat ja
että lapsilla, nuorilla ja perheillä
on kestävämpi tulevaisuus.**

Miten SOS-Lapsikylä auttaa lapsia?

Paikallinen työ

- Unelmista totta –harrastustuki
- Mummun ja vaarin tuvat
- Osallisuustyö (sis. SOS-kehittäjänuoret)
- H'uraa- työelämävalmennus
- Kaveritoiminta (vapaaehtoinen tukihenkilötoiminta)

Digityö

- Apuu-chat
- LäksyApuu/LäxHjälpen
- Vanhemmuudenapuu
- Let's chat ja Domashka
- LakiApuu-somelakimies
- Sekasin-chat
- Ylitse MentorApp

Muut toiminnot

- Kansainvälinen ohjelmatyö ja hankkeet
- Kumppanipalvelut
- Asiantuntijapalvelut

Unelmista totta -harrastustuki

SOS-Lapsikylän Unelmista totta -harrastustuen avulla vähennetään lasten ja nuorten vapaa-ajan vieton eriarvoistumista ja syrjäytymistä.

- Unelmista totta -harrastustuki on lasten ja nuorten ohjatun ja säännöllisen harrastamisen tukimuoto.
- Pienituloinen perhe voi hakea harrastustukea, mikäli lapsen harrastuksen aloittaminen tai jatkaminen ei olisi muuten mahdollista.

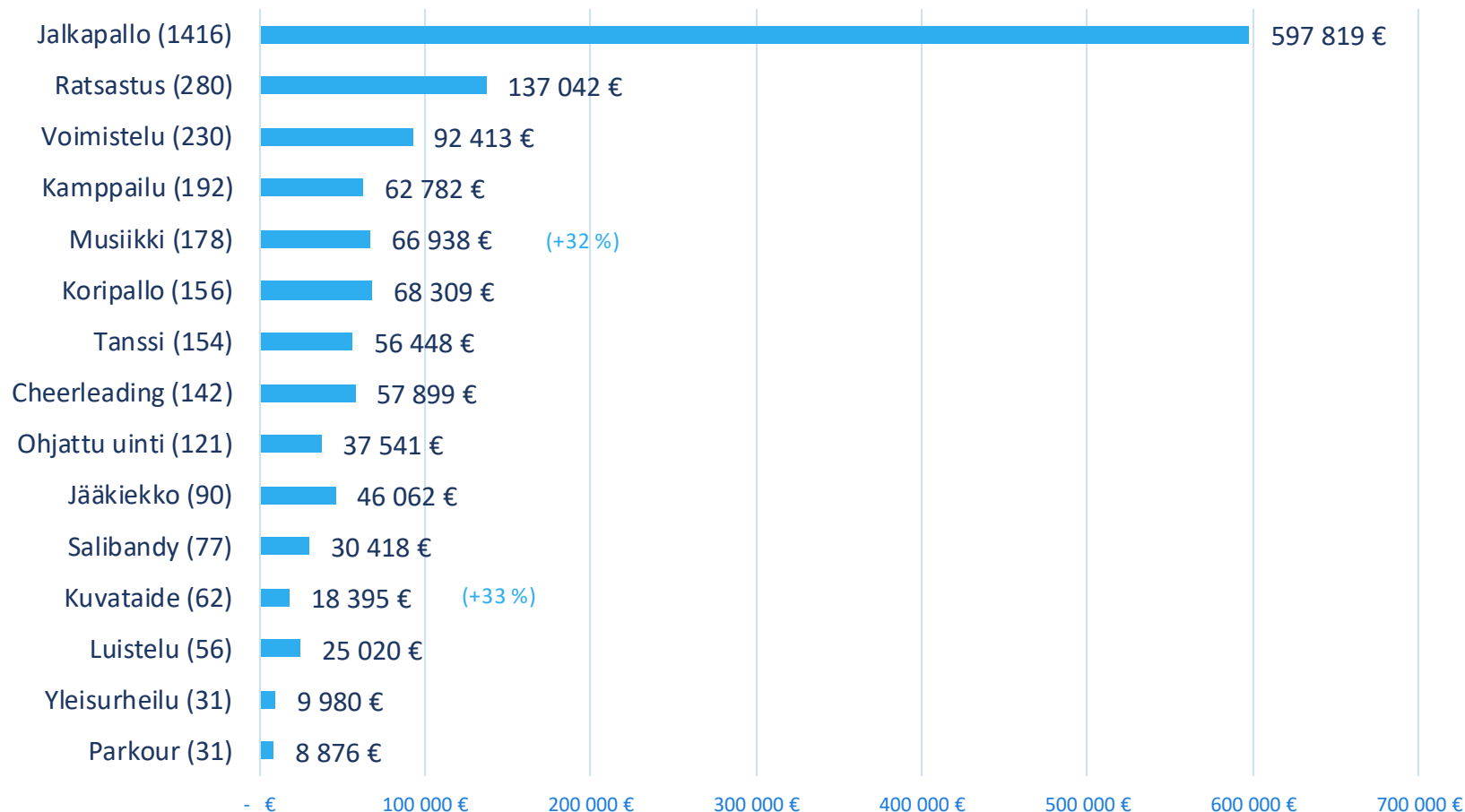

Tuetuimmat harrastukset

Unelmista totta vuosi 2025

Tuensaajista 91 % harrastaa liikuntaa.

Tukien määrät ja eurot

Kertomus harrastuksen merkityksestä perheen ja lapsen elämään

”Olimme juuri läpikäyneet ukin kuoleman, minun ja lasten isän avioeron ja jäin työttömäksi. Taloudellinen tilanne oli todella heikko.

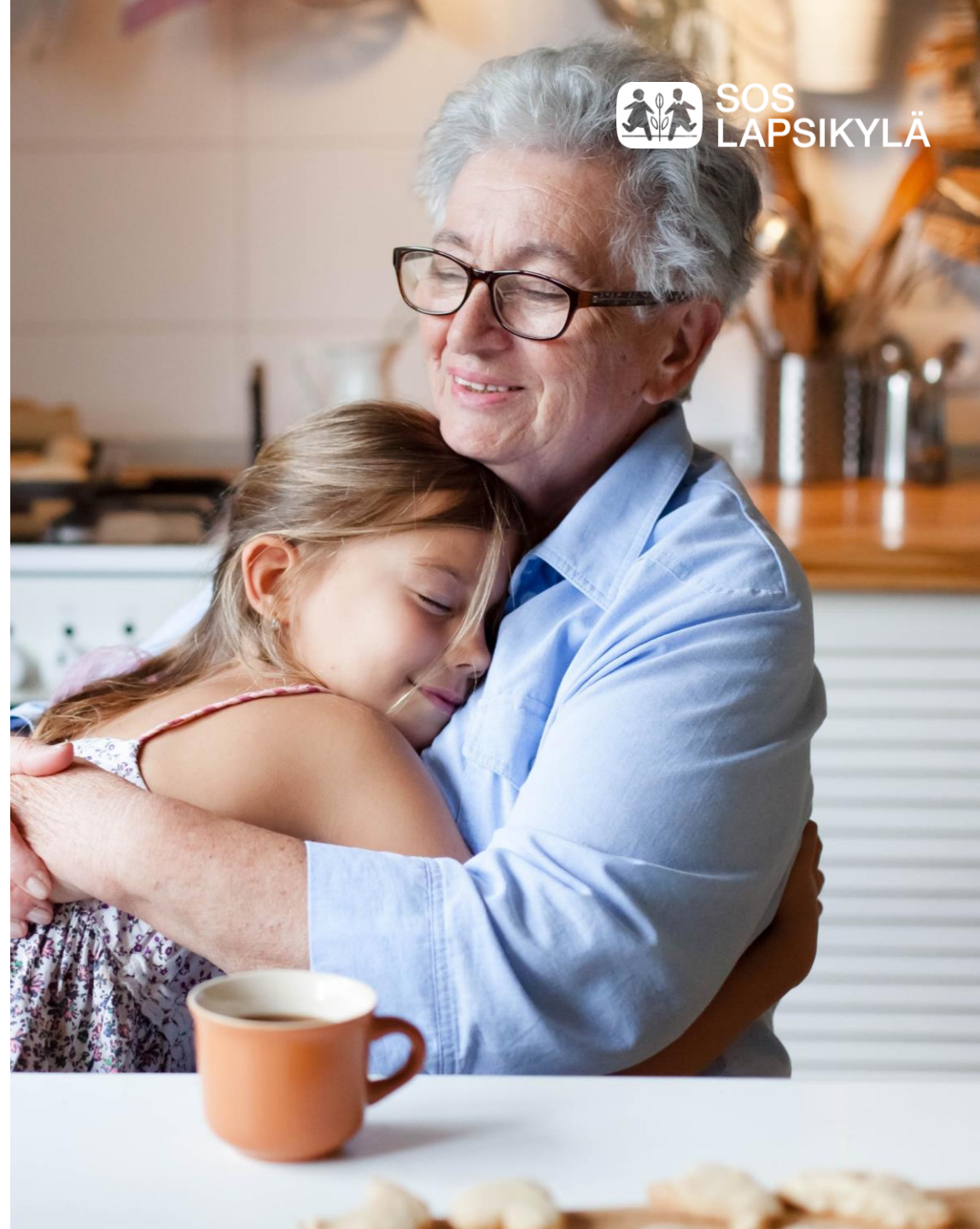
Kaiken tämän stressin lisäksi lapsella oli suuria haasteita koulussa. Kiusaamista, ei kavereita, yksinäisyyttä, vapaa-ajalla ei ollut mielekästä tekemistä, joten päivät kuluivat kotona ruutuja tuijotellen. Olin huolissani hänestä.

Harrastuksen aloituksen jälkeen lapsi on ollut iloisempi, rauhallisempi, saanut uusia ystäviä. Harrastus on auttanut myös tunteiden käsittelyssä ja parantanut yleisesti mielialaa. Hän on omien sanojensa mukaan nyt onnellinen, kun pääsee toteuttamaan itseään.

Kiitos kun autatte meitä pienituloisia toteuttamaan unelmia.

Mummon ja vaarin tuvat - kohtaamisia yli sukupolvien

- Mummun ja vaarin tupa on kohtaamispaikka lapsiperheille ja ikäihmisille! Tuvalla leikitään, askarrellaan ja pelataan pelejä, ja tuvalla on tarjolla maksuton lämmin ruoka.
- Lapset saavat viettää aikaa varamummujen ja -vaarien kanssa, kun vanhemmat saavat hengähdystauon arjesta.
- Mukana aina SOS-Lapsikylän työntekijät

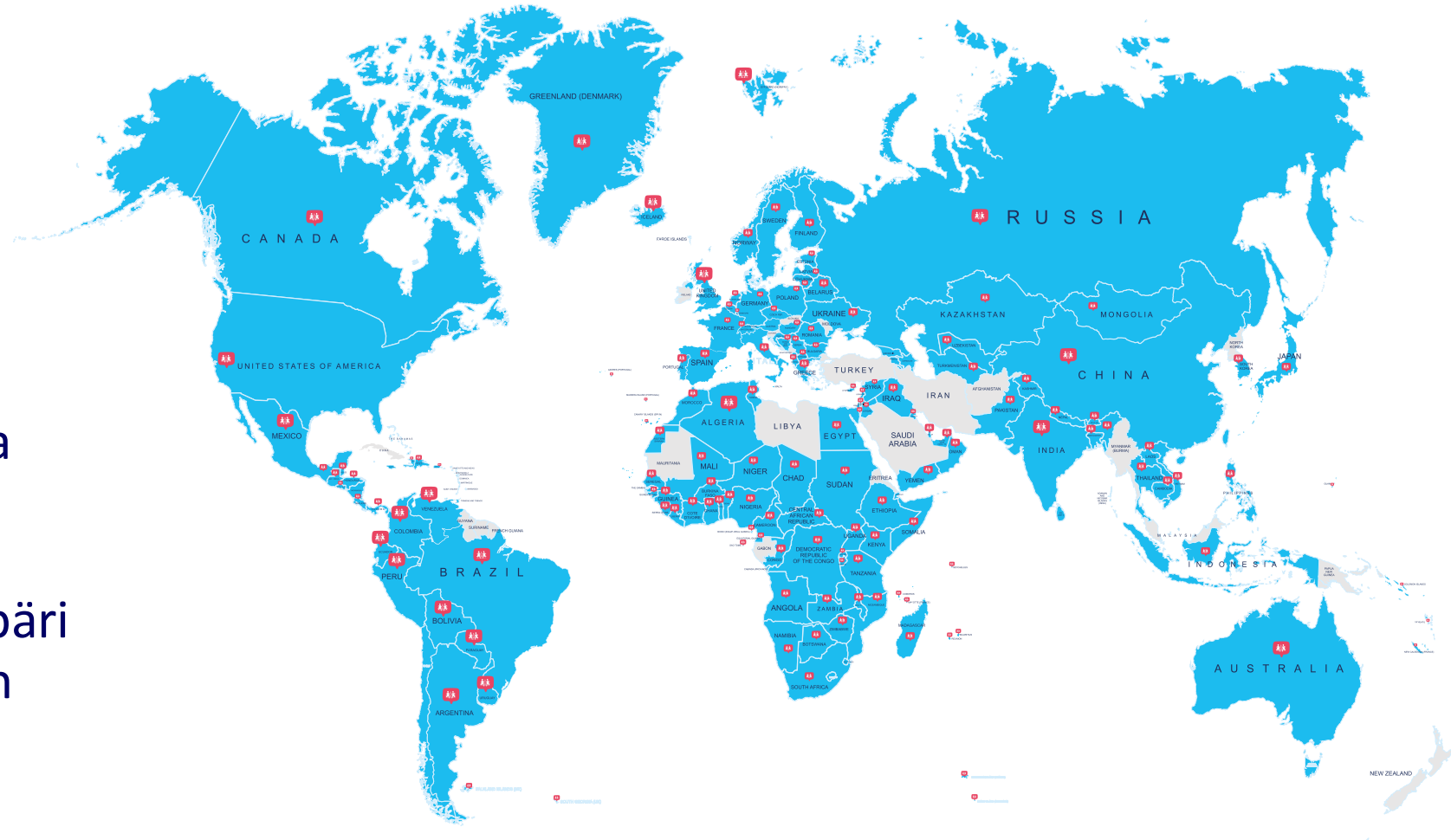
— Apua verkossa lapsille, nuorille ja vanhemmille

- **Apuu-chat** 7–15-vuotialle ma-su klo 9-22
- **Hjälpen** 7-12-vuotiaille su-ke klo 14-18
- **LäksyApuu / LähHjälpen** 4.–9.-luokkalaisille suomeksi ja ruotsiksi su-to klo 14-20
- **Let'sChat** ukrainankielisille lapsille ma-pe klo 12-17
- **VanhemmuudenApuu** chat ma-su klo 17-22
- Vertaistukea yli 17-vuotiaille **Ylitse MentorApp ylitse.fi**
- **Sekasin-chat** 12-29-vuotiaille, arkisin klo 9-24, viikonloppuisin klo 15-24

Kansainvälinen SOS-lapsikyläjärjestö maailmalla

Toimintaa
137
maassa ympäri
maailman

500 000 autettua lasta, nuorta ja perhettä kehitysyhteistyössämme

Gambiassa

900 nuorta on saanut tukea työllistymiseen ja yrittäjyyteen, ja yhteisöissä on vahvistettu tasa-arvoa koulutuksen kautta

Tansaniassa

1 300 nuoren äidin toimeentulo on parantunut ja **48 000 nuorta** on saanut seksuaali- ja lisääntymisterveysopetusta

Etiopiassa

5 480 lapsen hyvinvointi ja koulutus on vahvistunut, **1500 kotitalouden** hyvinvointi kohentunut. Työstämme on myös hyötynyt jopa **16 000 oppilasta** kuudessa koulussa

Intiassa

865 lasta hyötyi parantuneesta pääsystä kouluun ja **560 perhettä** sai tukea vanhemmuuteen

Olemme tavoittaneet viimeisen viiden vuoden aikana suoraan noin **41 000 lasta, nuorta ja perhettä**.
Lisäksi noin 423 417 ihmistä on hyötynyt välillisesti.

Humanitaarinen työ

Vuonna 2025 jopa 305 miljoonaa ihmistä tarvitsee kiireellistä humanitaarista apua ja suojaa. Puolet ovat lapsia.

Humanitaarisella toiminnalla tarkoitetaan elämää pelastavaa ja suojelevaa toimintaa. Sitä annetaan erilaisten kriisien, kuten luonnonkatastrofien ja konfliktien, aikana ja niiden jälkeen.

Suomen SOS-Lapsikylän tuki humanitaariseen työhön Vuonna 2025:

- Ukraina 173 575 €
- Sudan 26 185 €
- Gaza 135 000 €
- Etiopia 78 294 €

Ajamme YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista

Kiitos, että olette mukana
suojelemassa
haavoittuvassa asemassa
olevia lapsia!

